SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2610

av Helena Vilhelmsson (C)

Åtgärder mot eftervåldet och statens medverkan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att presentera förslag på åtgärder för att motverka missbruk av rättsprocesser i syfte att fortsätta utöva kontroll eller trakasserier efter en våldsam relation och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snabba åtgärder är nödvändiga och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem som kräver åtgärder på många plan. Även efter att en kvinna lämnat en våldsam relation kan utsattheten fortsätta – inte fysiskt, men genom rättssystemet.

Detta sker när förövaren använder möjligheten till upprepade civilrättsliga processer – exempelvis skadeståndskrav eller överklaganden – som ett sätt att utöva fortsatt makt och kontroll. Trots kontaktförbud har mannen laglig rätt att agera åklagare och kvinnan tvingas infinna sig. Fenomenet har uppmärksammats av kvinnojourer, jurister och i media, bland annat i en artikelserie i Göteborgs-Posten.

Konsekvensen blir långvarig psykisk press, ekonomisk ruin och fördröjda processer som drabbar både kvinnor och barn. Samhällets kostnader blir också stora.

Rätten till domstolsprövning är en grundläggande princip i en rättsstat. Samtidigt måste systemet skydda mot upprepade och uppenbart ogrundade processer som används som ett verktyg för fortsatt våld. I ett av fallen som beskrivs i artikelserien ”Våld i lagens namn” har en kvinna anmälts 250 gånger. Trots trauma och kontaktförbud åläggs hon att varje gång infinna sig personligen.

Regeringen bör därför snarast ta initiativ till åtgärder som råder bot på det eftervåld som staten medverkar till. Möjliga åtgärder kan vara

- stärkt möjlighet för domstolar att avvisa uppenbart trakasserande processer,
- skärpta kostnadsansvar eller processförbud vid missbruk,
- förstärkt juridiskt och ekonomiskt stöd för utsatta kvinnor,
- bättre samordning mellan domstolar och socialtjänst.

Omfattande åtgärder är nödvändiga för att skydda brottsoffer och att grundläggande rättssäkerhetsprinciper inte ska stå emot detta.

Det är extra viktigt att snabbt komma tillstånd med åtgärder som löser dessa problem. Utredningen om bodelningsprocessen dröjer och det ekonomiska våldet kan inte fortgå.

Ingen kvinna ska behöva leva i rädsla – inte i hemmet, inte på arbetsplatsen och inte i skuggan av rättsväsendet.

Helena Vilhelmsson (C)